XL. évf. Cluj-Kolozsvár, 1930 február 2. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapitotta: Dr. BOROS GYÖRGY.

the
SCHOOL
FOR THE MINISTRY
California

A nagyenyedi uj templom, amelynek felszenteléséről januári számunkban hirt adtunk. Épült 1929-ben.

Unitarian school for the ministry
Berkeley
California
America

TŰZHELY MELLETT

Az Unitárius Közlöny 40 éve.

Menjünk vissza egészen a kezdethez: 1885-hez. Ez is jó részt jubiláris szám lehetne, mert augusztusban 45 esztendeje lesz, hogy megindítottuk a Dávid Ferenc Egyletet. Aki megőrizte az első rendes közgyülésről kiadott *Értesitőt*, sok érdekest fog találni benne. Szorosan véve, bár más néven, ez volt az első Unitárius Közlöny.

Már észre lehet venni, hogy az unitárius közönség várt valami olyat, ami tevékenységre inditsa. Egy év alatt 140 alapitó, 250 rendes és 50 pártoló tagról számol be. Ennél is több lett volna, de az EMKE ugyanakkor alakult meg s az unitáriusok oda is siettek, mert ők mindig első helyen hazafiak s azután voltak unitáriusok.

Az Egylet tisztikara kevés számból állott, de elég érdekes nevekkel dicsekedett. Elnök: dr. Brassai Sámuel, alelnökök: özv. Kriza Jánosné, Berde Mózes, titkár: Boros György, pénztárnok: Bágyi Kálmán, választmányi tagok: Dr. Bartók István, Benedek Áron, Ferencz Józsefné, Haller Rezsőné, Kovácsi Antalné, Kőváry László, Mikó Imre, Pataki Lászlóné.

Az Unitárius Közlöny 1887-ben az egylet közgyülése után indult meg egy rendkivüli számmal, de a rendes folyamat 1888. január jelzéssel kezdődik Nagy Lajos és Boros György szerkesztésében. Nagy Lajos kezdi „Imádkozni kellene" cimü szép és áhitatos versével.

Ezzel már be volt jelentve, hogy lapunk költemények közlésére nyitva áll. És állott mindvégig, mert tudtuk, hogy népünk szereti a ritmikus, zengzetes nyelvet. Ferencz József püspök a Keresztény Magvető mellett megmutatja a Közlöny helyét. Ezután örökbecsü, történelmi értékü cikk következett: *Egy falusi pap* Brassaitól. Elég lesz olvasnunk az utolsó mondatot: *Megsugom olvasóimnak, hogy az a pap az én atyám volt.* A szülői kegyelet s a gyermeki hála gyönyörü példája egy 88 éves fiu tollából.

Még Kozma Ferenc és Berde Áron irtak az első számba. Azután „Egyleti élet és munkásság", majd irodalmi ismertetés.

A 2-ik számban már kép jelenik meg: a vándorló székely ifju képe, vállán a csép, a kabát, a korsó, tehát nem kivándorol, hanem munkába megy. Mellette Murányi Farkas Sándor versben énekli meg Csaba vezértől a bus kivándorlóig:

Idegenbe mentek... idegen országba,
Magatok vesztére csufos szolgaságba.

De Te székely vérem állj helyeden váltig.
Álld vagy ver a végzet: küzdj, munkálj halálig.
Bizd a jó Istenre jóra váló sorsod...
És ne feledd soha szittyamagyar voltod.

A 3-ik számban már a régi dicsők emlékének: János Zsigmondnak (kép), Dávid Ferencnek hódol. Kezdődnek Végh Mátyás Krisztus legendái, De Gerando Attila pompás oktató levelei s igy tovább-tovább el a 40-ikig.

Nem felsorolni, olvasni kellene rendre mind.

Öt évfolyam homlokán Nagy Lajos tanár és Boros György neve szerepel, azután 1893-ban az egylet nagynevü elnöke Brassai lépik Nagy Lajos helyébe 1897-ig, haláláig. A további évek alatt Boros György szerkeszti 1918-ig. A nagy háboru vége a szerkesztőt külföldre szólitotta. A Közlöny először megállt, azután két esztendőre hivatalos egyházi lappá változtatták olyan körülmények között, amelyek ma még nem világithatók meg. Annyi azonban bizonyos, hogy a nagy közönség visszakivánta az eredetit, a megkezdett egyszerü ébresztőt, kiben a falusi asszonynak, a vidéki nagybirtokosnak és a professzoroknak is egyaránt és állandóan kedve tellett. Az élénkség, a változatosság, a szinen mozgó hitéleti kérdések fejlesztése mindig, mindenben kapható és élvezhető volt. Talán legsulyosabb tartalma *12 cikk az unitárius vallásról* jeles férfiak tollából a XII-ik kötetben. De nagy szolgálatot tett az elhunyt férfiak és nők élete ismertetésével és a nőknek az irók közé bevonásával, az ifjuság érdeke fölkarolásával (Fiatalság Barátja). Ezek mellett az egyleti, tehát a vallás-erkölcsi élet ébrentartása minden havi föladat volt.

A háboru után Boros György pár évre átadta a szerkesztést négy egyleti tagnak (Kiss Elek, Pálfi Márton, Pap Domokos, Szent-Iványi Sándor). Jelenleg Szent-Iványi Sándor egyleti titkár szerkeszti ifjui buzgalommal s Isten segélyje, hogy kettő helyett háromezer előfizetője legyen.

Isten igy akarta.

Tisztára mossa a szenvedés a lelket,
Mint a lassu eső a poros virágkelyhet.
Nem vágyik bünre, gyarló emberi vágyak nem kinozzák.
Szomoruan szép igy az ember, mint ősszel a levélhullatta fák.
Ha szenvedsz ember, társad sujt a porba,
Istené az áldás, emberé a próba.

A ma nagy korának szülte gyermeke
Ne halj a mult mély sirjába bele,
A jövőnek hosszu magasba vivő utján
Te is siess a többi harcoló után . . .
S ha szenvedés bár sokszor életed rajta,
Küzdj csak tovább: az Isten igy akarta.

Genova (Olaszország). ifj. Gspann Károly.

Gyermekeimhez.

Csicsergő beszédü, édes madaraim,
Ugy-e, hogy jók lesztek?
Hiszen az apátok, imádó anyátok,
— Ugy-e, hogy látjátok? —
Mennyire szeretnek!
A betevő falást szétosztják köztetek,
Ha nem is jut nekik.
S olykor-olykor rátok, ha betegség támad,
— Csak övék a bánat, —
Szótalan szenvedik.
Ugy-e, hogy jók lesztek? Szeretitek egymást?
Hisz testvérek vagytok,
Testvérmegértő, igaz szeretettel,
Hozzá nemes tettel,
Boldogok maradtok.
Csicsergő madarim, éltetek utjain
Legyen csak boldogság!
Merre mentek, jártok és ahol megálltok,
Kacagjanak rátok
Illatos virágok!

Vári Dániel.

Evangélisták.

Nem az Ujtestamentum négy evangéliumának iróiról fogok itt beszélni, hanem modern, a mai korban élő evangélistákról. Az evangélikus lutheránus vallás hiveivel vagy papjaival sem szabad ezeket az evangélistákat összetévesztenünk, mert azok, akikről itt szót ejtünk, nem ennek a keresztény felekezetnek a kötelékei közé tartoznak. Misszionárius papok ezek az evangélisták, akik azonban sokkal nagyobb szükségét látják saját hazájuk hitnélküli tömegei megtérítésének, mintsem hogy afrikai négerek vagy ázsiaiak között töltsék el életüket. Minden országban meglehetős nagy számban élnek olyanok, akik templomba sohasem, vagy pedig csak nagyon ritkán járnak. Ezekhez látogatnak el ezek a modern evangélisták és prédikálnak nekik Istenről, az élet és a halál értelméről, Jézusról és a vallásos tapasztalás különféle jelenségeiről. Néha házról-házra járnak, tekintve azonban, hogy igy igen sok időt töltenek el aránylag kevés eredménnyel, legtöbbször a szabad ég alatt rendeznek istentiszteletet. Csakhogy hallgatóságot szerezni egy-egy ilyen istentiszteletre nem olyan könnyü dolog. Ne feledjük el, hogy ők ép azoknak akarnak prédikálni, akik templomba sohase járnak, hitük sincs s talán még Istenben sem hisznek. Hiábavaló lenne tehát egyszerüen csak kihirdetni, hogy itt és itt, ekkor és ekkor szabadban tartott istentisztelet lesz, nem nyernének vele semmit. Ezért különleges esz-

közökhöz kell fordulniok, hogy ezeknek a vallásilag közönyös embereknek a figyelmét felkeltsék. Érdekessé kell, sőt különössé kell, hogy tegyék ezeket az istentiszteleteket. Igy egyik evangélista állandóan egy hatalmas gorillát (majmot) visz magával (persze, ketrecben) az istentiszteleteire s ott a helyszinen bizonygatja a gorillával, hogy a Darwin-féle elmélet, mely szerint az ember a majomtól származott volna, nem lehetséges, hanem egyedül a Biblia szavai fogadhatók el: Isten teremtette Ádámot és Évát és tőlük szaporodott el az emberiség. Egy másik evangélista állandóan egy gépből alkotott ember-szoborral járt és tartott prédikációkat, bebizonyitandó, hogy a testet gépekből is össze lehet állitani, de lélek nélkül és hit nélkül csak élettelenül mozgó szobor marad. Mr. Morill, minneapoliszi evangélista hires szónok volt s mikor halálát közeledni érezte, egy saját magát eltemető halotti beszédet bemondott a gramofonba. Temetésén aztán felhuzták a gramofont s a közönség nagy megrökönyödésére hallhatta Morill evangélistát szónokolni saját holtteteme felett.

Hasonlóképen prédikál a jelenleg leghiresebb amerikai evangélista, Watson Argue. Mindenfelé magával visz egy koporsót, amelybe halála után eltemettetni rendelte magát. Az istentisztelet elején, amig az ének tart, belefekszik a koporsóba s amikor a beszéd ideje eljön, egyszerüen csak felül és onnan a koporsóból prédikál az élet mulandóságáról és a halál rejtelmeiről.

Mindezek a különcségek talán nevetségeseknek, sőt visszataszitóaknak is látszhatnak előttünk, de a templomba nem járó nép lelkét mégis megfogják s figyelmeztetik arra, hogy a mindennapi evés-ivás, mulatozásokon kivül van az életnek mélyebb, tragikusabb oldala is s reávezetik a kérdések tanulmányozására. A hit pedig csak a közöny megtörését várja. Amint valaki, bármily ellenséges indulattal is, foglalkozni kezd ezekkel a dolgokkal, a hit felé vezető ösvényre lépett, amely ösvény legtöbbünket Istenhez viszen. Igy hát az evangélisták nem végeznek hiábavaló munkát s ha különös eszközökkel is, de hozzájárulnak sok ezer ember hitének visszaszerzéséhez.

Sz. I. S.

A kőszikla.

Volt egyszer, hol nem volt, egy szegény kőfaragó mester, legalább ismerősei azt hitték, hogy négy szép fián kivül nincs egyébb vagyona.

De amikor az öreg halálos ágyán feküdt, maga elé hivta fiait és igy szólt hozzájuk:

— Ugy neveltelek fel titeket édes fiaim, hogy nem ismertétek a gazdagságot, mert ugy okoskodtam, hogy tanuljatok meg előbb dolgozni, mint a szegény emberek és ha dolgozni már tudtok, nem lesz rátok nézve veszedelmes a pénz sem, mert ha azt valamiképen el is vesztenétek, megmaradna két dolgozni tudó kezetek.

Most már én öreg vagyok és itt hagylak benneteket. Örök bucsum előtt bevallom, hogy nagy vagyont hagyok reátok, mely az erdei nagy kőszikla alatt van elrejtve.

Nem adok utasitást, hogy miként juthattok hozzá, a ti szivetek kell diktálja a pénz kivételének legkönnyebb módját. Isten veletek! Isten veletek!

Azzal az öreg ember imára kulcsolta kezeit és szépen elaludt — örökre.

A fiuk megsiratták édes apjokat és sokáig nem is gondoltak a kincsre.

Legalább nem beszélt róla egyik sem. Mintha szándékkal kerülték volna, hogy szóba se jöjjön.

Azonban a legidősebb fiu egy idő mulva gyakran elment hazulról éjjel, mikor mindenki aludt.

Nagy kebátja szárnya alatt emelő rudat, csákányt s más hasonló szerszámot cipelve.

Egyenesen az erdőbe ment és a sziklánál megállva nekifogott nagy erővel annak elmozditásához.

Az izzadságcseppek csak ugy omlottak homlokáról, de a szikla állt szilárdan.

Olyan különös formája volt, mint egy gunyosan vigyorgó, rut emberi arcnak és látszólag csak kis felületen érintette a földet, ugy, hogy kézlökésre megingott, de a helyéből azért el nem mozdult.

Csüggedten ment haza Péter pár órai kinlódás után.

Másnap fáradt volt és nem tudott dolgozni. Öccsei végezték el az ő teendőit is.

De mikor a ház elcsendesedett, ujra vette szerszámait és folytatta a hiábavaló küzdelmet.

Egészen lefogyott és mégsem hagyott fel az erőlködéssel.

Jancsinak, a második fiunak is eszébe jutott egyszer a kincs, de ő sem szólt testvéreinek, hanem elsurranva hazulról, titokban fogott neki a szikla elmozditásának. Természetesen ő sem ért célt, de kezeit véresre sértették a nehéz szerszámok, sőt egy lepattanó kis kőszilánk még a szemét is megsértette.

András megleste egy alkalommal, hova mennek titokban bátyjai és ő is nagy reménykedéssel nekifogott a kincs megszerzéséhez. Ámde a kőarc csak vigyorgott tovább, a szikla nem engedett.

Már a három fiu alig lézengett a nagy gyengeségtől, mikor egy vacsora alatt igy szólt a legkisebb fiu, István:

— Hogy esik az kedves bátyáim, hogy egyiknek sem jut eszébe teljesiteni jó apánk végakaratát, ki meghagyta, hogy a kőszikla alól hozzuk el a kincseket?

A három fiu ijedten rezzent össze, mint a lopáson ért tolvaj és Péter dadogva felelt:

— Jó apánk csak lázban beszélhetett, egy olyan nagy kősziklát nem lehet elmozditani helyéből.

A másik két fiu is nagyon erősitette, hogy oda kincset nem

tehetett senki, mert akkora kősziklát nem birt volna reá hengeriteni.

— Apánk nem beszélt félre, állitotta István meggyőződéssel, azt mondta, hogy a szivünk meg fogja sugni, miként oldjuk meg ezt a dolgot. Jertek, azonnal menjünk a sziklához.

A három fiu immel-ámmal szedte a szerszámokat és mentek az erdőbe. Gyengék és kedvetlenek voltak, csak István ment fürgén, énekelve.

Oda érve, a négy emelő rudat egyszerre feszitették a szikla alá és csodák csodája: az óriási kő, mint pehely emelkedett félre, megmutatva az alatta tátongó üreget.

A fiuk ámulva állottak meg és szemök káprázott a töméntelen kincs láttára, mely négy nagy edényben csillogott-villogott előttük; a neveik is külön-külön oda voltak irva drága kövekből, ezüst lapra.

— Hogy lehet ez? Ez valóságos ördöngősség! — kiáltott Jancsi, amint magához tért bámulatából.

Ekkor különös fényesség jelent meg az égen és egy zenéhez hasonló csengő hang szólalt meg felettük:

— Nincsen ebben semmi ördöngősség, csak István szive szólalt meg és árulta el nektek a boldogulás titkát, mely az összetartásban van.

Külön-külön nem birtatok a kősziklával, de egyesült erővel könnyü pehelyként mozditottátok el a helyéről.

Ezt ne feledjétek és amerre jártok hirdessétek, hogy embertestvéreitek is hasonló módon cselekedjenek.

Angyali kórus gyönyörü éneket zengett a magasból, a menynyei fény mind ragyogóbban sütött a fiuk lehajtott felére, kik lassan, ceendesen térdre ereszkedtek és imára kulcsolt kezekkel suttogták:

— Édes jó apánk, most értettük meg felséges tanitásodat és követni fogjuk, mig élünk. **Gál Lajosné.**

Gyermekvilág.

Fehér ruha.

A te lelked feher ruha,
Nincs folt rajta, tiszta,
A jó Isten ezt a ruhát
Várja tőled vissza.

Sose mondj hát csunya szókat,
Tiszta legyen ajkad,
Minden csuf szó szégyenbélyeg
A ruhádon s rajtad.

Ne irigyeld meg a másét,
Ugyse lesz a tied,
Irigységtől tintafoltos
Lesz ártatlan szived.

A haragot ne bocsásd be
Lelked otthonába,
Szégyenfoltnak szennyes sárt dob
Hófehér ruhádra.

Tiszta lelked fehérségét
A szeretet óvja,
Ez legyen a te szivednek
Egyetlen lakója.

Dobai István.

Ürmösi József búcsuja Homoródszentpál községétől.

Az unitárius lelkészi kar egyik tevékeny és áldásos müködést kifejtő tagja, Ürmösi József, a hó folyamán elbucsuzott régi eklézsiájától, Homoródszentpál lelkes és derék unitáriusaitól, hogy a jövőben más területen, az egyház központi életében fejtsen hasznos szolgálatot a mi kis egyházunk érdekében. Ürmösi József az unitárius lelkészeknek abból a fajtájából való volt, aki egyháza és népe iránti meleg szeretetét, a kötelességteljesitésen és hivatásérzésen felül, családi hagyományából s szivéből is meritette. Papi szolgálatát a nép egyházi és társadalmi élete között osztotta meg ugy, hogy a lelkek épitése mellett az általános közjót is igyekezett előmozditani. Nemcsak a szószéken hirdette az igét, hanem az életben, a köznapi munkában, a homoródmenti egyszerü kis szekely házak falai között is. Ezt a lelkes szolgálatot eredmény és siker kellett tehát koronázza s Ürmösi Józsefnek valóban sikerült is annyit tennie Homoródszentpál népéért, ami után nyugodtan nézhet vissza mindig az ott töltött szolgálatára. A szövetkezeti életben Homoródszentpált ma már példaképen emlegetik s annak áldásos hasznát egész Homoródvidéke látja.

A huszonötéves munkásság után bekövetkezett bucsuünnepen az egész Homoródvidék képviselve volt. Ott voltak Balázs András derzsi esperessel az élén Kiss Jenő keményfalvi, Dobay István ujfalvi, idős Sándor Gergely kénosi, Sigmond József jánosfalvi, Bedő Miklós szentpéteri, Báró József városfalvi, Simén Domokos almási, Vári Domokos lókodi, Bálint Albert gyepesi és Gál József recsenyédi lelkészeink. A bucsuünnepet a zsufolásig megtelt templomban a férfi énekkar éneke nyitotta meg, melynek szövegét Dobay István, a költő-pap, zenéjét pedig Pálfy Ákos igazgató-tanitó szerezte. Ezután Ürmösi József hálát adott az Istennek, aki huszonöt éven át mindig vele volt és segitette, hogy eredményes munkát végezhessen ezért a magárahagyott kis népért s lendületes szavakkal igérte meg, hogy uj állomáshelyén is mindig vissza fog gondolni az ott töltött időkre, a homoródi székely népre s hogy ezentul is azért fog dolgozni, hogy ez a kis nép fejlődjék, gyarapodjék. Mindenkit egyformán megható szép beszéde után Balázs András esperes a főtisztelendő püspök ur meleghangu leiratát tolmácsolta, majd a saját bucsuztató beszéde után a gyermekek neveben Tamás Gábor és Tamás Juliska, az ifjuság nevében Tóth József, a nőegylet nevében Szabó Józsefné és Szabó Istvánné, a Hangya szövetkezet nevében Horváth Kálmán, a tejszövetkezet nevében Dimén Lajos, a Gazdakör és a gazdák nevében Tamás Gábor és ifj. Dimén Dénes, az egyházközség nevében Máthé Lajos, az udvarhelyi lelkészi kar nevében pedig Sigmond József bucsuztatták el a népszerü és áldásos müködésü lelkipásztort. Ezek a bucsuztatók mutatják, hogy milyen széles területen dolgozott Ürmösi József homoródszentpáli lelkész atyánkfia s

ha ehhez hozzávesszük, hogy kezdeményezésére még egy szép Népház is emelkedett lelkészkedése alatt, valóban elmondhatjuk, hogy méltón töltötte be hivatását. Este a Népházban szinielőadás volt, amelyet Benedek János hetyettes-lelkész rendezett s abban a község fiai-leányai sok ügyes tulajdonságukról tettek tanuságot. A szereplők mindenike megérdemli az elismerést s Hátszegi Ráki, Béla Ida, Dimén Judit és Eszter, Kovács Juli, Bató Domokos, Dimén Lajos, Gábor Zsiga, Imre Pál és Domokos, Máté József, Szabó Denes és József, Barta Lajos mind dicséretes munkát végeztek.

Ürmösi Józseftől, aki Kolozsvárt püspöki titkár lett, uj működési területén is hasonlóan értékes munkásságot lehet remélni a mi kis anyaszentegyházunk javára. **Krónikás.**

Jöjjetek, imádkozzunk!

Az a meggyőződésünk, hogy manapság igen kevesen tudnak imádkozni. Szükségesnek látjuk azért, hogy időről-időre közöljünk nehány, az imádkozásra vonatkozó észrevételt s egy pár szebb imát is. Hisszük, hogy olvasóinknak jó szolgálatot teszünk ezzel. Alábbi megjegyzést az „Egyedül az Egyedülvalóval" c. könyvből vettük, F. P. Cobbe a könyv összeállitójának a neve.

„Ha a vallás az kiván maradni az emberiség életében, ami a multban volt, oly hatalmas, léleképitő erő, akkor ezentul is annak kell lennie, ami a multban volt: az imádság vallásának. Az emberi természet alaptényezőiben nem történt változás, mindössze kinőtte egy pár gyerekes tévedését. A régi kegyes lelkek szellemi élménye igaz és mély élmény volt akkor is, amikor az eszük által alkotott dogmák telve voltak képtelenségekkel. Ugyanazon kapukon át, amelyeken valaha ők léptek át a szeretet és a béke paradicsomába, az imádságnak ugyanazon a keskeny kapuján át kell nekünk is átlépnünk a szellemi régiókba. A tudománynak semmiféle felfedezése sem fogja tudni pótolni az erényt és az egyéniséget. A napsugárnak és felhőknek semmiféle spectrum analizise sem fogja megtalálni és részekre osztani Istent. Ha ismerni akarjuk a magasabb élet tisztább boldogságát, istenibb tökéletességét, ugy keresnünk kell az érintkezést Azzal, Akitől mindez származik. Istent pedig keresni és megtalálni csak egyképen lehet: az ima szárnyain".

Alább két imát közlünk le, egyiket egy középkori katholikus iró, a másikat egy, a legujabb korban élt angol unitárius lelkész és theologus irta. Az imádkozásban nincs felekezet, mert az imádkozás a lélek beszéde, a felekezeteket pedig az ész alkotta dogmák választják el egymástól. Igy kerül egymás mellé katholikus, unitárius, református és lutheránus az imádkozásban, Isten szine előtt.

„Ó Urunk, mi Istenünk! Engedd, hogy vágyakozhassunk Utánad egész lelkünkkel, — hogy e vágyakozásunk folytán keressünk és találjunk meg Tégedet, — és hogyha megtaláltunk, szeret-

hessünk Tégedet, — és hogy Téged szeretve, gyülöljük meg büneinket, amelyekből csak Te szabadithatsz meg minket! Ámen.

Anselm (1033—1109).

„Ó, Isten! Aki voltál, vagy és mindig lenni fogsz, kinek arca előtt nemzedékek emelkednek és haladnak el az elmulás felé, — századokról századokra keresnek Téged az élők, hogy megtaláljanak végnélküli irgalmasságodban! Apáink uttörő lépteit Te vezetted, s Te nyujtottál enyhet nekik, amikor megfáradtak. Légy az ők gyermekeik részére is árnyékos felhő nappal, vezérlő őrtüz, ha leszáll az éj! Kisértéseink közepette Te vagy egyedül, aki megért és mindig segitségre kész, — ha bánat ér, a Te irgalmad éleszti ujra lankadó lelkünk, — bőségünkben és győzelmeink között a Te szellemed az, amely megment minket a gőgösségtől és megtart alázatosoknak. Ó, Te egyedüli forrása az igaz békének és igazságosságnak, emeld föl a fátylat minden szivről és egyesits minket szent közösségben a Te profétáiddal és szentjeiddel, akik biztak benned és meg nem szégyenültek soha! Nem képzelt érdemeinkért, hanem a Te szerető szivedért kérünk, hallgasd meg a mi imádságunkat! Ámen.

Martineau (1805—1900).

Olvassuk el és aztán éljük át ezeket az imákat lelkeinkben!

Sz. I. S.

Hozzászólás.

Fenti cimen uj rovatot inditunk be lapunk hasábjain. E rovat bárkinek rendelkezésére áll, akinek egyház-társadalmi életünk részére valami megszivlelésre és megvitatásra való gondolata van. E rovat célja nem az, hogy polémiákat, vitákat rendezzünk benne, hanem az, hogy olvasóink kifejezést adjanak véleményeiknek, gondolataiknak. Kérjük tehát a hozzászólásokat lehetőleg röviden és tárgyilagosan, egyelőre az alábbi, vagy bármely más kérdésre nézve is.

I.

Tisztelendő Szerkesztő Ur!

A mult év novemberében a dévai várban tartott Dávid Ferenc-ünnepely után mindegyre eszembe jut, hogy a cella ugyan rendbe hozva s a márvány-emlék helyreállitva, de a cella teteje és környezete a véletlenre van bizva. Az ünnepély után nem hagy nyugtot az a gondolatom, hogy a cella tetejének és környezetének a gondozásával is törődnünk kellene s azért tennünk is kellene valamit. E célból elsősorban meg kellene állapitani azt, hogy a vár köveiből és mészből keletkezett kőtörmellékes talaj minek tud életlehetőséget adni. Repkénynek, örökzöldnek, vadrózsának, vadszegfünek, évelő nyári szegfünek, rezedának? Ami aztán megélne abban a talajban, azokkal egyelőre a cella tetejét s jobb és balfelől leg-

alább 2—2 métert már tavasszal be kellene ültetni, szórni. A cella ajtajának két oldalára 1—1 repkénybokor ültethető s rozsdát nem fogó dróton felvezethető a tetejére. Virágmagvak, gyökerek fenn és oldalt ültethetők. Az udvaron — a cella ajtajához egy bejáratot meghagyva — kétfelől porcsinrózsa magvak volnának elszórandók s begereblyézendők.

Csak éppen semmi keresett cifraság ne legyen, hanem egyszerüség és természetesség.

Ha Tiszt. Szerkesztő Ur nem utasitja el gondolatomat, a kolozsvári hölgyekkel megbeszélheti e dolgot s a kivitelre majd megtalálják a megfelelő módot, kivált, ha Déván volna lelkes unitárius hölgy és férfi, akik a helyszinen végzendőket elvégeztetnék.

A fölmerülő költségekhez egy bokor, vagy egy virággyökér erejéig 50 Leuval én is hozzájárulok, amit mellékelve küldök. Ha még tizen, vagy huszan ennyicskét adnak, a tavaszi — egyszeri — gondozás talán meglehet belőle. Ha ötvenen vagy százan adnának, akkor meglenne az alap az állandó gondozásra is, amivel pedig ugy gondolom, hogy mégis csak tartozunk — nem Dávid Ferencnek, hanem sokkal inkább magunknak.

Fiatfalva.

Geréb Zsigmnnd,
unitárius lelkész.

Az angol unitáriusokat mély gyász érte. Egyik legöregebb, legnagyobb tiszteletnek örvendő lelkészük, tiszt. Dendy Agate, 82 éves korában váratlanul elhunyt. Mr. Agate több városban lelkészkedett, több éven át volt elnöke a „Manchester District Association"-nak, titkára a manchesteri „Unitarian College"-nek, a „National Conference"-nek és a Manchester Minister's Fraternal. A manchesterköri lelkészkörnek, amelynek keretében a manchesterköri összes felekezetek lelkészei találkoztak havonként. Ez utóbbi egyesület jelenlegi titkára megható szavakban bucsuztatta el a lelkészkör nevében ugy mutatva be, mintegy ősz pátriárkát a különböző hitü lelkészek gyülekezetében. Valóban pátriárka volt a szó legmélyebb értelmében. Erről mindazok, kik a manchesteri „Unitarian College"-ban tanultak, élő tanubizonyságot tehetnek. Különösen ránk, az ott tanult magyar fiukra hat megrenditőleg halálhire, mert senki a mi sorsunkat ott kinn jobban szivén nem viselte, mint ő. A Collegeban tett elég gyakori látogatásai alkalmával, legelső dolga mindig a „Hungarian student" meglátogatása volt, kikérdezve, érdeklődve sorsának minden mozzanata felől. Vakációk alkalmával egy-két hétre mindenikünket meghivott magához, majd körülhordozott nevezetesebb vidékeken. Szelid humora, apai gondoskodása, szives vendégszeretete, egyszóval kedves, szimpatikus egyénisége mindnyájunk lelkében élni fog. Nyugodjék csendesen! E. A.

NŐK VILÁGA.

Jelentés

a vidéki D. F. egyleti nőszövetségek évi működéséről.

A kolozsvári D. F. egyleti Nőkszövetsége ezidén is megtartja szokásos kötőkéit. Január elsején rendezte az elsőt, mely nagyon szépen sikerült. Ismét visszakapta régebbi házias, intim jellegét s az unitárius nők kedves találkozója lett.

A Nőkszövetsége tágas irodája e célra igen alkalmasnak bizonyult s mindenki otthon érezte magát.

A háziasszonyok ügyesen összeállitott müsora mellett a kézimunkák is ujra előkerültek. Egy csésze tea barátságosan meleggé varázsolta a különben is vidám hangulatot s édes női kacagás, meghitt csevegés töltötte be a máskor komoly, hivatalos szobát.

A müsoron szerepeltek: Raffai Andrásné ének és zongorajátékkal. Ürmösi Erzsike szavalattal, ifj. Gspan Károly saját költeményeiből olvasott föl. A teázás idejét pedig Kelemen Lajos tudós tanár régi unitárius adomákkal füszerezte.

A Nőkszövetsége szeretettel hiv és elvár minden unitárius és más vallásu nőt is: jöjjenek el a következőkre, hogy ismerkedjenek és megszeressék egymást.

Udvarhelykör (folytatás).

2. A **recsenyédi** Nőkszövetsége tartott két vallásos estélyt. Egyiken imát és bibliamagyarázatot tartott helybeli lelkész. A másikon imádkozott és bibliát magyarázott Bálint Ödön egyházköri jegyző. Szabadelőadást helybeli lelkész, bezáró beszédet Balázs András esperes tartott. Szavaltak Béres Domokosné, Radó Józsefné és három iskolás gyermek. A helybeli énekvezér vezetése mellett egyházi énekeket énekelt a közönség. Az uj orgona felszentelési ünnepélye alkalmával Gál Mariska és ifj. Gál József betanitásával jól sikerült szinielőadással kapcsolatos táncmulatságot rendezett. A tiszta jövedelemből a Nőkszövetsége diszes szószék-takarót szerzett, melynek megkészitése és felirata (Erős várunk nekünk az Isten) Gál Mariska munkája. A többi téli vasárnap esték megbeszéléssel és előkészüléssel teltek el. A barátságos összejöveteleket gyéritette az a sajnálatos körülmény, hogy a községháza nagytermében, hova összegyülni szoktak, a jó kályhát elvették az állami iskola részére s helyébe egy használhatatlant tettek. Az egyházközségnek fája kevés, a világitás gyenge s ha nincs holdvilág, a sötét utcán járni sem lehet. A Nőkszövetsége szép összeget gyüjtött össze a csikszentamási égettek javára. Pénzvagyon 1000 leu, melyben a templom előtti teret fogják bekeriteni és rendezni. Elnök Gál Józsefné.

3. Az **udvarhelyi** Nőkszövetsége s a D. F. Leányegylet havonta két vallásos estélyt rendezett, jó müsorral és szép sikerrel. Szintén a két egylet tartott karácsonyfa-ünnepélyt. Kiosztottak cipőt, fiu- és leányruhát, harisnyát, fehérnemünek való flanelt és 10 darab énekeskönyvet 2623 leu értékben, továbbá gyüjtésből diót, almát, süteményt, cukorkát.

A Nőkszövetsége Anyák-napját rendezett juniusban, mely ünnepély az istentisztelet keretében folyt le. Közremüködött az ujonnan alakult énekkar, a válogatott szép program mellett.

A Leányegylet elnöke Barkóczi Károlyné, kinek buzgó pártfogása folytán egy nagyon szegény unitárius leány végezheti tanulmányait a tanitónőképzőben s gyüjtés utján rendezte az illető leány anyagi ügyeit.

Az augusztus 18.-iki unitárius bucsun — Homoródfürdőn — a Leányegylettel karöltve, nagy közönség vett részt Udvarhelyről is. Elnök Ébert Andrásné.

4. A **homoródujfalvi** D. F. E. Nőkszövetsége 1928 nov. 8-án D. F. emlékünnepélyt tartott, melyen az egyházközség tagjai nagy számban jelentek meg. Ugyanez évben még három müsoros estélyt tartott. Dec. 25-én közremüködött a karácsonyfa-est rendezésénél. 1929-ben 7 müsoros gyülést tartott. Müködését márc. 10-én fejezte be, amikor megállapitotta, hogy pénzvagyona 7000 leire emelkedett.

A 12 összejövetel alkalmával elhangzott 16 szabadelőadás, 17 felolvasás, 20 szavalat és 41 énekszám. Elnök Dobai Istvánné.

5. **Homoródszentpálon** a Nőegylet hetenként egyszer, vasárnap este tartott összejövetelt a téli hónapokban, a tagok nagy érdeklődése mellett. Az estélyek müsora: ima, bibliamagyarázat, egyházi ének, felolvasások, szavalatok, énekek, konyhakertészeti, háztartási és gyermeknevelési dolgokról való megbeszélgetések voltak. Ezen kivül az ujabb kézimunkák tanitásával is foglalkoztak. Rendeztek egy müsoros estélyt, melyen 3 vigjáték került szinre. Az estély tiszta jövedelme 4300 lei volt, melynek egy részéből karácsonyfát állitottak kb. 170 gyermek részére. A karácsonyfa-ünnepélyen az iskolás gyermekek kedves alkalmi szindarabot adtak elő. Pénzvagyon 12.000 lei, tagok száma 130.

Tisztikar: Bence Gáborné elnök, Pálffy Ákosné alelnök, Szabó Józsefné pénztáros.

6. A **homoródkeményfalvi** D. F. Nőegylet tartott 2 rendes gyülést, melyen az egylet belügyeit és programját határozták meg. Tartott karácsonyfa-ünnepélyt, 1500 lei értékü ajándékozással. Rendezett 2 vallásos estélyt, hol tagjai és dalárdája szerepeltek. Rendezett szép Petőfi-emlékünnepélyt, 1 müsoros teaestélyt, 1 müsoros népünnepélyt és egy Orbán Balázs-emlékünnepélyt. A Nőegylet dalárdája résztvett egy alkalommal egy elhalt nőegyleti tag temetésén. 12.000 lei készpénz vagyonából a világháboruban elesett hősöknek gyönyörü emlékoszlopot állitott.

Az Ur asztalára minden vasárnap Bence Ödönné nőegyleti tag helyezett virágot. Elnök Kiss Jenőné.

7. A **homoródoklándi** Nőkszövetsége is müködik. Elnök Pál Ferencné.

Jelentésüket a központi D. F. egylethez küldték.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Két teaestély a püspök házánál. Mult évi december 10-én és ez év január 7-én a Dávid Ferenc Egylet két, hangversennyel egybekötött, magas nivóju teaestélyt rendezett az unitárius püspöki palotában.

Az elsőn zeneszámokkal szerepeltek: *V. Pollermann Aranka, Zsizsmann Rezső, dr. Koleszár László, Biasini Sándor és Mestitz János.* Továbbá *Ütő Mária* müvészi zongorakisérete mellett megragadó szépen énekelt *Peris Arturné.* A minden tekintetben müvészi est sikeréhez nagyban hozzájárult *Nyirő József* szellemes és értékes felolvasásával.

A második estélyt *Lakatos István, Schul György, dr. Holló Endre és Eichner Andor* müvészi tökéletességgel előadott vonósnégyese vezette be. Utána *Kócsi Böske* játszott zongorán nagy technikával. Majd *M. Lévay Ilonka* gyönyörü éneke ragadta el a közönséget. Osztatlan tetszést aratott szép felolvasásával *dr. Janovics Jenő,* ki *Jászai Mariról,* a halhatatlan tragikáról emlékezett meg nagy melegséggel. *F. Kovács Gyula* énekszólója után *Reményik Sándor* olvasott fel költeményeiből. Erdély legkiválóbb lirikusának nagyszerü megnyilatkozásait a közönség szünni nem akaró tapsorkánnal honorálta. A páratlan müvészi nivóju estet *dr. Perlné Halász Adél* szinte tökéletes énekszáma és *a két Kollár* hibátlan technikával előadott hegedü-duettje fejezte be.

Mindkét estén Kolozsvár magyar társadalmának szinejava zsufolásig megtöltötte a püspöki ház tágas termeit, hol program után egy csésze tea élvezete mellett a kora hajnali órákig maradt együtt az elit társaság. Az anyagi és erkölcsi siker mindkét alkalommal teljes volt. *ma.*

Ujévi tisztelgés a püspök urnál. Ujév első napján, istentisztelet után, egy ötven tagu küldöttség élén dr. Varga Béla, egyházi főjegyző, üdvözölte a püspök urat, kivánva az előttünk álló évre erőt, egészséget és Istennek minden áldását, hogy egyházunk kis hajóját biztosan vezethesse tovább e történelmi sulyossággal telitett év háborgó tengerén. Püspök ur hosszu beszédben válaszolt, ismertetve egyházunk helyzetét, megpróbáltatásait, de rámutatva egyszersmind azokra a sok jóval biztató jelenségekre is, amelyek egy jobb jövő reménységével kecsegtetnek.

Ugyane küldöttség irásban üdvözölte vidéken lakó főgondno-

kainkat, mely üdvözlésre dr. Ferenczy Géza főgondnok ur szép, tartalmas levélben, dr. Szent-Iványi József főgondnok ur pedig a jan. 22-én tartott E. K. Tanács gyülésének elnöki megnyitójában, válaszoltak. Adja Isten, hogy amily szép egyetértéssel, reménységgel és egyházi előljáróink iránt tanusitott szeretettel kezdtük ez évet, ugyanugy folytassuk is azt egyházunk, vallásunk javára!

Hirdetés. Lőrinczi László, kadácsi lelkész lelkészi oklevele elveszett. Egyházi főhatóság (E. K. T. 25—930 sz. a.) az oklevelet semmisnek nyilvánitja, bárki birtokában is legyen s az oklevél helyett másodlatot állittat ki.

Papbeköszöntő Torockón. Azt tartják, Torockón mindennap kétszer kél föl a nap. Ez évi január hó 19-én még ennél is szokatlanabb látványban volt részük azoknak, akik ott megjelentek: egy fölkelő és bucsuzó napot láthattak egyszerre. Torockó uj papja, *Benczédi Domokos* e napon köszöntött be s ha a régi papnak, *Németh Pista* öreg barátunknak hivatalos bucsuzása nem ez alkalommal történt is, Torockó meleg szivü, tehetséges öreg papja igazában ekkor vált meg szeretett hiveitől, kiknek évtizedekig hirdette az igét.

Délelőtt tiz órakor érkezett meg Torockóra az ifju pap. Mészkőről hivei szép számban elkisérték, ezzel adva bizonyságát kiváló papjuk iránt táplált szeretetüknek és ragaszkodásuknak. A papi lakás ajtajában az öreg pap megható szavakkal üdvözölte ifju utódját, mire ez pár lelkes szóban válaszolt. Délelőtt tiz órakor templomba vonult Torockó egész népe, ide kisérte az uj papot a papi háznál összegyült diszes uri társaság is. Templomban Benczédi Domokos megtartotta emelkedett hangu beköszöntő beszédét, igérve, hogy a gondjaira bizott nyájat *a szeretet és igazság* ösvényén fogja terelni. Meleg szavakkal üdvözölte uj hiveit. Utána *Lőrinczi Dénes* esperes tartott magas szárnyalásu beiktató beszédet, figyelmeztetve az uj papot kötelességeire. Kiemelte, hogy Benczédy Domokostól, eddigi papi szolgálata alapján miket várhatnak teljes joggal uj hivei. Végül Isten áldását kérte rá és az egész gyülekezetre.

Templomozás után közebéd volt, hol több lelkes köszöntő hangzott el. Különösen meghatók voltak azok a szavak, mikben *Péterfy Gyula* torockói kántor és tanitó bucsuzott el öreg szolgatársától.

A lélekemelő ünnepélyen nemcsak egész Torockó jelent meg, hanem sokan részt vettek Tordáról, egész Aranyosszékről és Kolozsvárról is.

Medgyesi leány-egyházközségünk f. évi január 26-án közgyülést tartott Gvidó Béla esperes, Kelemen Imre segédlelkész és a hivek nagy számának jelenlétében. Külön is kiemelendő, hogy a megürült gondnoki tisztségre a közgyülés egyhangulag Guman Jenőné úrnőt, a medgyesi gázgyár igazgatójának nejét választotta meg. Mint egyházunknak első női gondnokát, de meg mint családi hagyományai révén is buzgó és lelkes hittestvérünket, igaz szeretettel köszöntjük lapunk részéről is s Istennek áldását és segitségét kérjük számára munkakörének — hisszük — hivatásos betöltésében.

Kiigazitás. Lapunk nov.-decemberi számában kimutatást közöltünk a Dávid Ferenc emléktáblájára történt adakozásokról. Mint utólag értesültünk a Csehétfalvának beirt 1300 leuból 1200 leut az angliai Manchester Unitarian College-nek tanulói adtak össze, mely összeget Ekárt Andor papjelölt továbbitott egyházi főhatóságunknak a csehétfalviak adományával együtt.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába január 1-től 25-ig tagsági és előfizetői dijat fizettek: Roboz Elekné, Sófalvi András Segesvár, László Dániel Brassó, Bustya István, Fülöp Sándor Vulkán, Gál Lajos Alsógáld, Katona Ferencné, Simon Balázsné, Gálffy Ferencné, Bajka Rózsika, Gáspár Ida, Török Mihályné, Gáspár Ferencné, Geréb Mózesné, özv. Vass Ferencné Firtosmartonos, Fazakas Dénes, Kilyéni Sándor Marosludas, Máté Ferenc Elek Vargyas, Keresztély Zsigmond, Dezső János Kolozsvár, Unitárius Egyházközség, Unitárius Nőegylet, Jobb Mózes Jánosfalva 1929-re; Gál Józsefné, Radó Józsefné, Simén András, özv. Kádár Lázárné Segesvár 1928-ra; Cseke András Segesvár 1927-re; Móricz Judit Radnót, özv. Tarcsafalvi Albertné, Felcserné Gyöngyösi Ibolya, Máté Ferenc Ilonka, Unitárius Egyházközség Vargyas, Szénássy Ferencné Dés, ifj. Benedek Gyula Nagyajta, Benedek Dénes Brassó, Nagy Gergely Sepsiszentgyörgy, Dr. Borbély Béla Torda, Székely Ferenc Brassó, Kozma András Budapest, Létay László Temesvár, Német Albert Székelyudvarhely, Iszlai Albert, Weress László Kolozsvár 1930-ra; Nagy József, Rózsa Jánosné Segesvár, Gálffy Zsigmond Mészkő, Simó József Petrozsény 1928—1929-re; Török Sándor Brassó, Czikra Mihály Dicsőszentmárton, Unitárius Egyházközség Nyárádgálfalva, Bálint Ödön, Unitárius Egyházközség Karácsonfalva 1929—1930-ra; Preissner Péterné Brassó, Koppándi István Lupény, Pál János Medesér 1927—1928-ra.

Alapitói dijban fizetett Ébert András Székelyudvarhely és Osváth Gábor Ürmös 500—500 leut.

Kérem az Unitárius Közlöny előfizetőit, hogy dijaikat szíveskedjenek hozzám befizetni, hogy ezáltal a felszólitások jelentékeny összegét a pénztár javára megkiméljék.

Kolozsvár, 1930 január 25-én.

Gálfi Lőrinc
pénztárnok.

Irodalom.

40 esztendő emlékére 40 leut! *Az Unitárius Közlöny* a folyó 1930-ban betölti negyven esztendős pályafutását. Ilyen olcsó egyházi lapot senki sem adott olvasói kezébe. Változatos, kellemes, jó hirhordó, buzditó, hiterősitő volt mindig mindenkinek, minden hónapban szerzett egy-egy kellemes órát. A negyven év örömesztendején az olvasóktól vár nehány jó szót s nehány fillért. 2000 rendes olvasónk van. Kétezer példányban megy szét kis lapunk. Ha mindenki *40 leut* küld a 40 év emlékére, *szép kis tőkéje gyülne az*

Unitárius Közlönynek. Mindenkitől *40 leu emlékadományt várunk. Erre számítunk.* Minden emlékadományt külön fogunk nyugtázni!

Ha több a tőke, jobb a lap! Minden egyes leut lapunk nagyobbitására és szépitésére fogunk felhasználni!

Adományok Gálfi Lőrinc pénztárnok cimére, Cluj, Unitárius Kollégium küldendők. **A Dávid Ferenc Egylet elnöksége.**

Gál Lajosné: A jóság jutalma. Mesék. 94 oldal. Minerva kiadása 1930.

Csinos külalaku és szebbnél-szebb mesékben gazdag könyvecskét hozott szerkesztőségünkbe a posta: Gál Lajosné, kinek neve lapunk olvasói előtt nem ismeretlen, irta ezeket a meséket, szám szerint tizennégyet. Meseirodalmunk itt, Erdélyben, nem mondható tulságosan gazdagnak. Pedig gyermekeink lelkét sem tudós fejtegetésekkel, sem szigorral, sem cukorral nem lehet ugy megfogni, nevelni és irányitani, mint helyesen alkalmazott mesemondással. Ezek a mesék friss elbeszélő modorral, szines képzelettel, biztosan vezetik a gyermekek érdeklődését erkölcsi tanulságok felé. A tiz egész oldalas képpel illusztrált könyvecskét mindenki rendelje meg, aki gyermekeit szereti. **Sz. I. S.**

Az 1930. évi Naptár teljesen elfogyott. Sajnálatunkra, nem küldhetünk többet megrendelőinknek. Kérjük lelkész afiait, hogy elszámolásukat tegyék meg s az eladott, illetve vissza nem küldött Naptárakért *a pénzt postán küldjék be* Gálfi Lőrinc pénztárnok urhoz. A kongruából felhatalmazás és elszámolás hijján, nem vonhattuk le eddig a Naptárak árait, viszont a legközelebbi kongrua szétosztása oly messze esik, hogy addig nem várhat Egyletünk pénztára a nagy kamatveszteség miatt.

Dr. Varga Béla: Ami örökkévaló Dávid Ferenc életművében. Kolozsvár 1930. Különlenyomat a Keresztény Magvetőből. Dr. Varga Béla már lapunkban is ismertetett tartalmas, szép felolvasása most önálló füzet alakjában is megjelent. Felhivjuk rá olvasóink figyelmét. Ára 5 leu. Kapható a Keresztény Magvető szerkesztőségében.

Római régiségek és a latin irodalomtörténet rövid foglalatja. Liceumok V., VI., VII. o. számára összeállitotta Márkos Albert Kolozsvár. Minerva kiad. 1929. 78 old.

Ez az ügyesen összeállitott kis könyv tankönynek készült és ugy a közoktatásügyi miniszterium, mint egyházi főhatóságunk ilyennek el is fogadta s használatát engedélyezte, illetve kötelezővé tette. Ám nemcsak diákok, hanem felnőttek is jól teszik, ha elolvassák ezt a könyvecskét, mert a római régiségek mellett értékes verstani és irodalomtörténeti összefoglalásokat is találhatunk benne, talán már elhalványuló ismereteink felfrissitésére. Az anyag célszerü összeállitásáért és a gördülékeny, élvezetes stilusért minden elismerés megilleti a szerzőt.

Jézus emberarca. Szent-Iványi Sándor kolozsvári unitárius lelkész s az Unitárius Közlöny szerkesztője, ezen a cimen egy 147 oldalra terjedő könyvet adott ki. A könyv történelmi megjegyzéseket s a szentiráson alapuló áhitatos elmélkedéseket tartalmaz. Távol áll e könyvtől a nagyképü teologizálás, felekezeti harcok vagy dogmatikai viták kezdése. Az irónak egyetlen vágya s a könyvnek egyetlen célja, hogy olvasóit Jézushoz vezesse s a mai világ zürzavaros lármájában az evangélium tiszta fényü lámpását végig hordozza. Annyira nem akar nagy kérdéseket fölvetni, hogy minden megjegyzés nélkül elfogadja és hirdeti, hogy Jézus Bethlehemben egy összeirás alkalmakor, Kr. e. 5, dec. 25-én született. Holott tudva van, hogy a keresztények a pogány szaturnáliák kiküszöbölése céljából tették e napra Jézus születése emlékünnepét. Igy a születés napja legalább is vitás.

Az elmélkedések bibliai alapigéken épülnek fel. Ennyiben egyházi beszédek. Azonban nem sablonszerüen fölépitett prédikációk, hanem az alapigéből önként folyó gondolatok és megjegyzések szabad folyását tükrözik vissza. Azonban mégsem valamely különleges és tisztán egyéni gondolkozási mód eredményei, hanem teljes egységet képező alkotások, amelyeket a logika cementje kapcsol össze. Mégis nem annyira az értelemhez, mint a szivhez szólnak. Ezért vonzanak. Irályuk kedves s szebbnél-szebb hasonlatok ékesitik. Határozott irói tehetségről tesznek bizonyságot. Még akkor is szivesen olvassuk, amikor az iróval mindenben nem értünk egyet, mint pld, a Péter apostol jellemének a méltatásában.

Azért, aki a mai világ sulyos próbái, sivár kenyérharcai, földhöz ragadt törekvései, elfogult gyülölködései, lelket zsibbasztó lármái között egy-egy kis evangéliumi fényre, melegségre és nyugalomra áhitozik; aki az élet hétköznapjai után egy kis vasárnapi áhitatot keres: az olvassa ezt a kis könyvet, mert minden lapjáról a vallás melege sugárzik reá. Különösen szorványokban lakó hiveink, akik a rendes istentiszteleteket nélkülözni kénytelenek, találnak benne sok lelki táplálékot. Megrendelhető az Unitárius Iratterjesztőnél Cluj, Str. Berde 1. Ára 100 leu. *V. A.*

Az Unitárius Egyház Sajtó- és Iratterjesztő Bizottságának Árjegyzéke.

			Ára Leu
1.	Bencédi Pál:	Bibliatörténetek az Ujszövetségből	3
2.	Dr. Boros György:	Az unitárius lelkész helyzete és szerepe Magyarországon	3
3.	— —	A szószék jövője	3
4.	— —	A világbéke	3
5.	— —	100 esztendő az unitárizmus múltjából	5
6.	— — szerk.:	Fiatalság Barátja egyes számai ...	3

			Ára Leu
7.	Dr. Boros György:	Az iskola és vallás	3
8.	— —	A modern bibliamagyarázat követelése a lelkésztől	5
9.	— —	A szociálizmus	3
10.	— —	Ferencz József emléke	5
11.	— —	Az unitárius vallás fő elvei	3
12.	— —	A sz.-kereszturi unit. zsinat emléke	3
13.	Dr. Brassai Sámuel:	Nézetek a vallás eszméjéről	30
14.	D. F. E.	Alapszabályai	2
15.	Engel Ella:	Lámpával járó nő	5
16.	Fekete Gábor:	Dávid Ferenc szelleme	3
17.	Gálfi Lőrinc:	A vallások jövője	3
18.	Győrffi István:	Az Ember (prédikációk)	30
19.	Józan Miklós:	A kereszténység és a szociális munka	5
20.	— —	Jézus az evangéliumokban	5
21.	P. Kozma Flóra:	Az altruizmus a szociális munkában	5
22.	— —	A szabadelvű teológia előnye	5
23.	Papp Domokos:	Dávid Ferenc életrajza	15
24.	Br. Petrichevich H. K.:	Üdvözlő beszéd	2
25.	Street—Gálfi:	Józan fölfogás a Bibliáról	5
26.	Dr. Schulczné, Gidófalvi:	A magy. pap és tanitó szociális kötelességei	3
27.	Martineau J.:	A keresztény hit öt pontja (f. Gálfi L.)	3
28.	Többen:	Imádságok a hadbavonulók részére	20
29.	— —	Az unitárius vallás Dávid Ferenc korában és azután	40
30.	— —	Ima és beszéd Ulár Pál koporsója felett	3
31.	— —	D. F. E. 40 éves jubileuma	2
32.	— —	Ima és beszéd Brassai S. felett	3
33.	— —	Brassai Sámuel síremléke	3
34.	— —	A kolozsvári kollégium megnyitó ünnepe	3
35.	— —	Unitárius Énekeskönyv	60
36.	— —	Unitárius tanárok értekezletén tartott felolvasások	5
37.	Ürmösy József:	Bibliatörtének ó-szövetségből	—
38.	— —	Unitárius Egyház rövid története	—
39.	Vári Albert:	Keresztény Egyház története	—
40.	— —	Isten országa munkásai	—
41.	— —	Miért vagyok unitárius?	5
42.	Szent-Iványi Sándor:	Jézus emberarca	100
43.	— —	Még csak egy félév az élet	3
44.	Többen:	Vallás és Szabadság (felolvasások 1903. Amszterdam)	30

		Ára Leu
45. Többen:	Vallás, hit és szabadság (felolvasások 1905. Genf)	40
46. Dávid Ferenc:	Rövid magyarázatok	130
47. Iszlai Márton:	Egyházi Énekek Gyűjteménye	35
48. Dr. Borbély István:	A magy. unitárius egyház hitelvei a XVI. században	35
49. Dr. Kiss Ernő:	Dávid Ferenc	25
50. Dr. Kiss Elek:	Isteni törvény útja	120
51. Jakab Elek:	Dávid Ferenc emléke	50
52. Channing Elleri V.:	Válogatott művei III. K. VI. K.	25—35
53. Szentábrahámi Mihály:	Keresztény hittudományok összege (ford. Derzsi K.)	50
54. Bencédi Gergely:	Berde Mózsa életrajza	50
55. Sándor János:	A székelykereszturi unitárius gimn. története	50
56. Varga Dénes:	A tordai unit. gimnázium története	50
57. Régeni Mór:	Unit. egyházi énekek gyűjteménye	25
58. Kanyaró F.:	Unit. történetírás. Kálvin ortodoxia	25
59. Péterffy Gyula:	Piros rózsa, fehér rózsa	55
60. Vári Albert:	Keressétek először Istennek országát	120
61. Ürmösi József:	Gyakorlati prédikáció-tan	—
62. Dr. Boros György:	Szivemet Hozzád emelem	—
63. Vári Albert:	Imakönyv	—

Megrendeléseket készpénzfizetés, vagy utánvét mellett teljesítünk. Póstaköltség a megrendelőt terheli. Fentieken kívül beszerzünk és továbbítunk bibliákat, vagy bárhol megjelent műveket, képeket és füzeteket bolti árban. Cím: Unitárius Iratterjesztő. Unitárius Kollégium, Cluj.

Alapitói dij 500 leu, minek ellenében az Unitárius Közlöny ingyen jár!

Minden kézirat Szent-Iványi Sándor szerkesztő címére Cluj, Unitárius Kollégium küldendő.

Kéziratokat nem adunk vissza!

Előfizetési ár: Egész évre 60 L. Magyarországra 90 L. Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 L. egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 500 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Corvin"-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz